

Függelék

**Константин Константинович
Случевский**

**Konsztantyin Konsztantyinovics
Szlucsevszkij**

На кладбище¹

Я лежу себе на гробовой плите,
Я смотрю, как ходят тучи в высоте,
Как под ними быстро ласточки летят
И на солнце ярко крыльями блестят.
Я смотрю, как в ясном небе надо мной
Обнимается зеленый клен с сосной,
Как рисуется по дымке облаков
Подвижной узор причудливых листов.
Я смотрю, как тени длинные растут,
Как по небу тихо сумерки плывут,
Как летают, лбами стучаясь, жуки,
Расставляют в листьях сети пауки...

Слышу я, как под могильною плитой,
Кто-то ежится, ворочает землей,
Слышу я, как камень точат и скребут
И меня чуть слышным голосом зовут:
"Слушай, милый, я давно устал лежать!
Дай мне воздухом весенним подышать,
Дай мне, милый мой, на белый свет взглянуть,
Дай расправить мне придавленную грудь.

A temetőben²

Míg a sírkövön nyugodtan fekszem én,
Fent lassan vonulnak a felhők felém,
Repülnek gyors fecskék a felhők alatt
És napon szárnyaik meg-megcsillannak.
A világos égben sosem felejttem,
Zöld juharfa fenyőt ölel felettem,
S a felhőknek mozgalmas ködfátyola
díszét a leveleknek kirajzolja.
Nézem, ahogy nőnek a hosszú árnyak,
Égen a csöndes, szürkületi fátylak,
Összeütkeznek a tücsökhomlokok,
Levelekben hálót fonnak a pókok...

És hallom a sírkő alól a fűvet,
Valaki kaparja, túrja a földet
Hallom, hogy hegyezik a követ, sírnak
S engem alig hallható hangon hívnak:
„Drága, elfáradtam már feküdni rég!
Hadd szívhassak tavaszi levegőt még!
A fehér fényt add meg nekem, édesem,
Fáradt mellem kiegyenesíthessem.

¹ Константин СЛУЧЕВСКИЙ, *Стихотворения и поэмы*, подг. текста, вступ. стат., примеч. Александр ФЕДОРОВ, ред. Владимир ОРЛОВ, Москва – Ленинград, Советский писатель, 1962 (Библиотека Поэта основана М. Горьким. Большая Серия, 2), 281-282.

² Saját nyersfordítás. Az idegen nyelvű versek saját, magyar nyelvű fordításainál közreműködtek Terjéki Ildikó és Hetényi Zsuzsanna.

В царстве мертвых только тишь да темнота,
Корни крепкие, да гниль, да мокрота,
Очи впавшие засыпаны песком,
Череп голый мой источен червяком,
Надоела мне безмолвная родня.
Ты не ляжешь ли, голубчик, за меня?"

Я молчал и только слушал: под плитой
Долго стучал костяною головой,
Долго корни грыз и землю скреб мертвец,
Копошился и притихнул наконец.
Я лежал себе на гробовой плите,
Я смотрел, как мчались тучи в высоте,
Как румяный день на небе догорал,
Как на небо бледный месяц выплывал,
Как летели, лбами стучаясь, жуки,
Как на травы выползали светляки...

1857-1860

Holtaknál nincs más, csak csönd, sötét terek,
Enyészet, víz, és az erős gyökerek.
Homokkal telített beesett szemem.
Férgek rágták, koponyám meztelen.
Elég! Sok itt a hallgató rokonom.
Helyettem, nem fekszel ide, galambom?"

Én csak hallgattam síri suttogását
Fejével való, hosszú kopogását,
Hosszan kaparta a földet a halott,
Forgolódott és végül elhallgatott.
A sírkövön én nyugodtan feküdtem,
Fent csak vonultak a felhők felettem,
Pirospozsgás nap eléggé az égen,
A sápadt holddal helyet cserélt éppen,
A tücsökhomlokok összeütköztek,
Szentjánosbogarak fű közt repkedtek....

1857-1860

**Марина Ивановна
Цветаева**

Идешь, на меня похожий...³

Идешь, на меня похожий,
Глаза устремляя вниз.
Я их опускала — тоже!
Прохожий, остановись!

Прочти — слепоты куриной
И маков набрав букет,
Что звали меня Мариной
И сколько мне было лет.

Не думай, что здесь — могила,
Что я появлюсь, грозя...
Я слишком сама любила
Смеяться, когда нельзя!

И кровь прилиwała к коже,
И кудри мои вились...
Я тоже *была*, прохожий!
Прохожий, остановись!

Сорви себе стебель дикий
И ягоду ему вслед, —
Кладбищенской земляники

**Marina Ivanovna
Cvetajeva**

Rovod utad egyre, másom...⁴

Rovod utad egyre, másom,
szemed földre szegezед:
én is így — épp így csináltam!
Jövevény, megállj ehelyt!

Olvasd — s szedd, gyűljön csokorban
farkasvaksághoz pipacs —,
hogy névre Marina voltam,
s hogy hány évig voltam az.

Ne félj, hogy ez sír — vagy engem
rémlátomás visszahoz...
Én mindig akkor szerettem
nevetni, mikor tilos!

Bőröm feszítette vérem,
hajam hullámot vetett...
Jövevény, én, én is *éltem*,
jövevény, megállj ehelyt!

Szár után gázolj a gyomba,
szüreteld le a bogyót —
a temetői számóca

³ Марина ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения*, вступ. стат. Всеволод РОЖДЕСТВЕНСКИЙ, сост., подг. текста, комм. Анна СААКЯНЦ, Москва, Художественная литература, 1980 (Сочинения в двух томах), I, 36-37.

⁴ Marina CVETAJEVA *Versei*, kiad. BARNÁ Imre, ford. BAJCSI Cecília, BAKA István, GY. HORVÁTH László, N. KISS Zsuzsa, RAB Zsuzsa, VERESS Miklós, vál. PÓR Judit, vál., jegyz., utószó GY. HORVÁTH László, Bp., Európa, 2007 (Lyra Mundi), 10-11.

Крупнее и слаще нет,

Но только не стой угрюмо,
Главу опустив на грудь
Легко обо мне подумай,
Легко обо мне забудь.

Как луч тебя освещает!
Ты весь в золотой пыли...
— И пусть тебя не смущает
Мой голос из-под земли.

17 мая 1913

legédesebb, legnagyobb.

Ne állj földbe gyökerezve,
be ne húzzad a nyakad;
csak úgy jussak eszedbe,
csak úgy feledésnek adj.

Káprázom tündökletedben!
Színarany rajtad a por...
— Hát ne bánj, ne vess ügyet sem
hangomra a föld alól.

1913. május 17.

N. Kiss Zsuzsa fordítása

Осыпались листья над Вашей могилой...⁵

П. Э.

Осыпались листья над Вашей могилой,
И пахнет зимой.
Послушайте, мертвый, послушайте, милый:
Вы всё-таки мой.

Смеетесь! — В блаженной кры латке
дорожной!

Луна высока.
Мой — так несомненно и так непреложно,
Как эта рука.

Опять с узелком подойду утром рано
К больничным дверям.
Вы просто уехали в жаркие страны,
К великим морям.

Я вас целовала! Я вам колдовала!
Смеюсь над загробною тьмой!
Я смерти не верю! Я жду вас с вокзала —
Домой!

Пусть листья осыпались, смыты и стерты
На траурных лентах слова.
И, если для целого мира вы мертвы,
Я тоже мертва.

Az őszi levél ma a sírt betakarja...⁶

P. E.

Az őszi levél ma a sírt betakarja,
A tél szaga kél.
Figyeljen szavamra, figyeljen halottam:
Ön mégis enyém.

Nevet! — S megy a hold fele úti
ruhában!

De én követem.
Szilárd a hitem, az enyém maga pont úgy,
Miként a kezem.

De elmegyek reggel a kis csomagommal
Hol áll betegágy.
Ön él meleg tájra utazva, s a tenger
Csak az, mire vágy.

Magát megöleltem! Magát megigéztem!
Sötét fekhelyén nevetek!
Halál, ami nincs! Hazavárom, magával
leszek!

Szavak haloványak a gyászszalagon már
A síron az őszi levél.
Ha nincs e világon Ön, én magam is tán
Halott vagyok rég.

⁵ Марина ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения и поэмы*, авт. предисл. Елена КОРКИНА, Ленинград, Советский писатель, 1990, 1990 (Библиотека Поэта основана Максимом Горьким в 1931 году. Большая Серия, 3), 52.

⁶ Saját fordítás.

Я вижу, я чувствую, — чую Вас всюду,
— Что ленты от Ваших венков! —
Я вас не забыла и вас не забуду
Во веки веков!

Таких обещаний я знаю бесцельность,
Я знаю тщету.
— Письмо в бесконечность. — Письмо
в беспредельность
Письмо в пустоту.

4 октября 1914

De érzem, de látom, — mint látja a szemem,
— A sírkoszorú szalagot! —
Magát el sosem feledem, s nem feledtem
Mit akkor adott!

Tudom, szavaimban a céltalan vágyak
A hasztalan fény.
— Levél szakadékba. — Levél
fel az égbe
Hol semmi sem él.

1914. október 4.

Надгробие⁷

2

Напрасно глазом — как гвоздем,
Пронизываю чернозем:
В сознании — верней гвоздя:
Здесь нет тебя — и нет тебя.

Напрасно в ока оборот
Обшариваю небосвод:
— Дождь! дождевой воды бадья.
Там нет тебя — и нет тебя.

Нет, некоторое из двух:
Кость слишком — кость, дух слишком — дух.
Где — ты? где — тот? где — сам? где — весь?
Там — слишком там, здесь — слишком здесь.

Не подменю тебя песком
И паром. Взявшего — родством
За труп и призрак не отдам.
Здесь — слишком здесь, там — слишком там.

Не ты — не ты — не ты — не ты.
Что бы ни пели нам попы,
Что смерть есть жизнь и жизнь есть смерть, —
Бог — слишком бог, червь — слишком червь.

На труп и призрак — неделим!
Не отдадим тебя за дым
Кадил,

Sírfelirat⁸

2

Szemem a szög — de hasztalan,
Ások mélyre a föld alatt:
A szögnél — biztosabb eszem:
Te nem vagy itt — s nem is leszel.

Csak pásztázza tekintetem
Nézi a kék eget szemem:
— Esik! esővíz sem felel.
Te nem vagy ott — s nem is leszel.

A csont — csak csont, szellem — szellem:
Nincs szükségem egyikre sem.
Te hol? Az hol? Ő kint? Ez mind?
Ott — nagyon ott, az itt — megint.

Homokra, szélre nem cseréllek
Hulláért, árnyért — rokon lélek —
Én át nem adlak, ezt tudod.
Az itt — túl itt, az ott — túl ott. .

Te nem — te nem — te nem — te nem.
A pápa bármit is üzen:
Hogy egy — az élet és halál,
De Isten, féreg — túl sok már.

Te nem vagy test — és látomás!
De tömjénfüst se kell, se más-
Világ

⁷ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 325-326.

⁸ Saját fordítás.

Цветы
Могила.

И если где-нибудь ты *есть* —
Так — в нас. И лучшая вам честь,
Ушедшие — презреть раскол:
Совсем ушел. Со всем — ушел.

5-7 января 1935

Vagy sír
Virág.

Ha mégis *vagy* te valahol —
Hát a lelkünkben lakozol,
Halottaknak mindegy — kint, bent,
Végleg elment. Elvitt mindent.

1935. január 5-7.

Стихи к Чехии

Март⁹

8

О, слезы на глазах!
Плач гнева и любви!
О, Чехия в слезах!
Испания в крови!

О, черная гора,
Затмившая — весь свет!
Пора — пора — пора
Творцу вернуть билет.

Отказываюсь — быть.
В Бедламе нелюдей
Отказываюсь — жить.
С волками площадей

Отказываюсь — быть.
С акулами равнин
Отказываюсь плыть —
Вниз — по теченью спин.

Не надо мне ни дыр
Ушных, ни вещей глаз.
На твой безумный мир
Ответ один — отказ.

15 марта - 11 мая 1939

Versek Csehországhoz

Március¹⁰

8

Szeretetem, dühöm
elsírom, ennyit ér!
Ó, cseh föld csupa könny!
Spanyol föld csupa vér!

Ó, hegy feketeség,
sötétség mindenütt!
Elég, elég, elég!
Isten, jegyem begyűjtsd!

Undor, hogy létezem.
Tébolyda, barma sok,
undor az életem.
Mint téren farkasok,

undor üvöltenem.
Síkság cápaíval
undor gerinceken
sodródnom, rusnya raj.

Mit fülbe kürtözés,
mit látnok szemnyila!
Világos eszelős,
egy választ ér — piha!

1939. március 15. – május 11.

N. Kiss Zsuzsa fordítása

⁹ ЦВЕТАЕВА, Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т., 350.

¹⁰ CVETAJEVA Versei, i. т., 217.

Сад¹¹

За этот ад,
За этот бред
Пошли мне сад
На старость лет.

На старость лет,
На старость бед:
Рабочих — лет,
Горбатых — лет...

На старость лет
Собачьих — клад:
Горячих лет —
Прохладный сад...

Для беглеца
Мне сад пошли:
Без ни — лица,
Без ни — души!

Сад: ни шажка!
Сад: ни глазка!
Сад: ни смешка!
Сад: ни свистка!

Без ни-ушка
Мне сад пошли:
Без ни-душка!
Без ни-души!

Kert¹²

Mert láz gyaláz, mert
létem pokol ma,
küldj nékem kertet
öregkoromra!

Öregkoromra,
bajoktól oldva:
sok gürcölésért,
sok görcsös évért.

Vén eb koromra
küldd ezt a kincset:
vérem se forr, ha
hűsíti kerted.

Én, szökevény,
e kertbe lépjek:
hol nincs remény,
se arc, se lélek.

Kert: be se járod!
Kert: sose látod!
Kert: se kacaj!
Kert: se zsivaj!

Se-szem-, se-fül-
kertet küldj nékem:
se mennyi felül
s lélek se légyen!

¹¹ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 319-320.

¹² CVETAJEVA *Versei, i. т.*, 198-199.

Скажи: — Довольно муки, — на
Сад одинокий, как сама.
(Но около и Сам не стань!)
Сад одинокий, как я сам.

Такой мне сад на старость лет...
— Тот сад? А может быть — тот свет? —
На старость лет моих пошли —
На отпущение души.

1 октября 1934

Mondd hát: — Kíelt a kín — fogadd
e kertet, mint magányodat!
(De kívül állj te, nélkülem!)
Kertedben csak magány terem.

Sok kínon túl a kert kijárt...
— Túlkert? Vagy tán a túlvilág? —
Öregkoromra küldheted —
oldozd fel véle lelkemet!

1934. október 1.

Baka István fordítása

Мне нравится, что Вы больны не мной...¹³

Мне нравится, что вы больны не мной,
Мне нравится, что я больна не вами,
Что никогда тяжелый шар земной
Не уплывет под нашими ногами.
Мне нравится, что можно быть смешной —
Распущенной — и не играть словами,
И не краснеть удушливой волной,
Слегка соприкоснувшись рукавами.

Мне нравится еще, что вы при мне
Спокойно обнимаете другую,
Не прочтите мне в адовом огне
Гореть за то, что я не вас целую.
Что имя нежное мое, мой нежный, не
Упоминаете ни днем ни ночью — всуе...
Что никогда в церковной тишине
Не пропоют над нами: аллилуйя!

Спасибо вам и сердцем и рукой
За то, что вы меня — не зная сами! —
Так любите: за мой ночной покой,
За редкость встреч закатными часами,
За наши не-гулянья под луной,
За солнце не у нас над головами, —
За то, что вы больны — увы! — не мной,
За то, что я больна — увы! — не вами.

3 марта 1915

Tetszik...¹⁴

Tetszik, hogy nem magától lángolok,
Tetszik, hogy nem miattam ég a láztól,
Hogy Földgolyónkon bizton állhatok,
S magát sem féltem semmi sorscsapástól.
Tetszik, hogy bárhogy bármit mondhatok,
És nemtörődöm lomposság se gátol,
Nem önt el pír, s csöppet sem izgulok,
Ha ujjunk néha összeér magától.

Tetszik továbbá az, hogy fesztelen
Ölelget bárki mást, hiába nézem,
S nem vetne kárhozat tűzére sem,
Ha nem magával csókolózom éppen.
Hogy, kedvesem, kedves, szelíd nevem
Sem éjjel, sem nappal nem ejti — semmiképpen...
Hogy halleluját ünnepélyesen
Nem értünk zengnek templom hűvösében.

Most tiszta szívemből hálát adok,
Hogy — öntudatlan! — ezt kapom magától,
Hogy éjjelente nyugton alhatok
A naplementi gyér találkozástól,
Hogy kint a holdfény nem reánk ragyog,
Hogy Nap fejünk fölött sosem világol,—
Hogy — sajnós! — nem magától lángolok,
Hogy — sajnós! — nem miattam ég a láztól!

1915. március 3.

Galgóczy Árpád fordítása

¹³ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 46.

¹⁴ GALGÓCZY Árpád, SZŐKE Katalin, *A Volga felett: Válogatás XIX. –XX. századi orosz költészetből*, kiad. az Eötvös József Könyv- és Lapkiadó Bt. vezetője, LIII, Bp., Eötvös József, 2002 (Eötvös Klasszikusok), 219.

Только закрою...¹⁵

Только закрою горячие веки —
Райские розы, райские реки...

Где-то далече,
Как в забыти,
Нежные речи
Райской змеи.

И узнаю,
Грустная Ева,
Царское древо
В круглом раю.

20 января 1917

Forró szemem alatt...¹⁶

Forró szemem alatt ősi látomások —
mennyei rózsák, szép vízfolyások...

Valahol távol,
Mint feledésben,
Lágy, gyengéd mámor
Kígyó beszédben.

Felismerem,
Bánatos Éva,
Körkertemben
Isteni fa.

1917. január 20.

¹⁵ Марина ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения*, Санкт-Петербург, РЕСПЕКТ, 1999 (Избранные произведения в двух томах), I, 135.

¹⁶ Saját fordítás.

IV.

Эпитафия¹⁷

Л. А. Т.

На земле

— „Забилась в угол, глядишь упрямо...

Скажи, согласна? Мы ждем давно".

— „Ах, я не знаю. Оставьте, мама!

Оставьте, мама. Мне все равно!"

В земле

— „Не тяжки-ль вздохи усталой груди?

В могиле тесной всегда-ль темно?"

— „Ах, я не знаю. Оставьте, люди!

Оставьте, люди! Мне все равно!"

Над землей

— „Добро любила-ль, всем сердцем,

страстно?

Зло — возмущало-ль тебя оно?"

— „О Боже правый, со всем со-

гласна!

Я так устала. Мне все равно!"

1908

IV.

Epitáfium¹⁸

L. A. T.

A földön

— Sarokba dobtak, s nézel konokul...

Mondd, jó ez így? Régóta várunk.

— Ah, nem tudom. Maradjatok, mama!

Maradjatok, mama! Nekem mindegy már!

A földben

— Nem nehéz a lélegzet fáradt mellkasodnak?

A szűk sírban mindig sötét van?

— Ó, nem tudom. Maradjatok, emberek!

Maradjatok emberek! Nekem mindegy már!

A föld felett

— Jól szerettél, egész szíveddel,

szenvedéllyel?

Gonoszul — fellázított-e a szív téged?

— Ó, igaz Isten, ki mindnyájunkat

elfogadsz!

Annyira elfáradtam. Nekem mindegy már!

1908

Csanda Mária fordítása

¹⁷ Марина ЦВЕТАЕВА, *Вечерний альбом: Стихи: Детство – Любовь – Только тени*, отв. за вып. В. И. Синюков, Ю. А. Поляков, Москва, Товарищество А. И. Мамонтова, 1910, 148-149.

¹⁸ CSANDA Mária, *Marina Cvetajeva, Vigilia*, 2006, 288-289.

Стол¹⁹

6

Квиты: вами я объедена,
Мною — живописаны.
Вас положат — на обеденный,
А меня — на письменный.

Оттого что, йотой счастлива,
Яств иных не ведала.
Оттого что слишком часто вы,
Долго вы обедали.

Всяк на выбранном заранее —
Много до рождения! —
Месте своего деяния,
Своего радения:

Вы — с отрыжками, я — с книжками,
С трюфелем, я — с грифелем,
Вы -- с оливками, я — с рифмами,
С пикулем, я — с дактилем.

В головах — свечами смертными
Спаржа толстоногая.
Полосатая десертная
Скатерть вам -- дорогою!

Табачку пыхнем гаванского
Слева вам — и справа вам.
Полотняная голландская

Asztal²⁰

6.

Kvittek vagyunk: önök felfaltak,
kiket lefestettem — én.
Ravataluk ebédlőasztal,
íróasztalon az enyém.

Gourmand-ként sosem válogattam,
beértem azzal, ami van.
Önök meg bezabáltak gyakran,
majd bőfögtek boldogan.

Minden kimérve mindenkinek —
születésig — szóbeszéd:
szokásait is akárkinek,
s bárkinek a tett-helyét.

Ott csámcsogás — nálam olvasás.
Ott libahús — itt már stílus.
Hasvakarás helyett rímvarázs.
Az aszpikos — ez daktilosz.

Fejükhöz majd gyertya helyett
álljanak spárga-tanúk.
Guruljanak desszert-szőnyegek,
mutassák, hol a kiút!

Havannaillatú szivarok
kezük ügyébe, ha kell,
meg holland vászon: az divatos,

¹⁹ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 316-317.

²⁰ CVETAJEVA *Versei, i. т.*, 193-194.

Скатерть вам — да саваном!

А чтоб скатертью не тратиться —
В яму, место низкое,
Вытряхнут вас всех со скатерти:
С крошками, с огрызками.

Каплуном-то вместо голубя
— Порох! — душа — при вскрытии.
А меня положат — голую:
Два крыла прикрытием.

1933

drága halotti lepel!

S mert abroszuk tűrt már eleget —
a gödörbe, mint illene,
morzsástul lerázzák önöket:
ne veszne kárba semmi se!

Boncoláskor majd galamb helyett
lelkük kappanként szállna ki!
Terítnek pőrán ki engemet —
s betakarnak két szárnyaim.

1933. július vége

Veress Miklós fordítása

В раю²¹

Воспоминанье слишком давит плечи,
Я о земном заплачу и в раю,
Я старых слов при нашей новой встрече
Не утаю.

Где сонмы ангелов летают стройно,
Где арфы, лилии и детский хор,
Где все покой, я буду беспокойно
Ловить твой взор.

Виденья райские с усмешкой провожая,
Одна в кругу невинно-строгих дев,
Я буду петь, земная и чужая,
Земной напев!

Воспоминанье слишком давит плечи,
Настанет миг — я слез не утаю...
Ни здесь, ни там, — нигде не надо встречи,
И не для встреч проснемся мы в раю!

<1911 – 1912>

Mennyben²²

Emléked súlyosan lehúzza vállam,
Mennyben nekem majd csak a földi kell,
Találkozáskor én régi szavam
Nem rejtem el.

Hol számos angyal leng az égen karcsún,
Hol hárfa, nárcisz, gyerekkar vár,
Hol béke van, de bennem vad vihar dúl
Várom, nézz rám.

A mennyi látomás mosoly kíséretében,
Magam vagyok áldott szüzek között,
A földi dalban ajkam énekében,
Hideg közöny!

Emléked súlyosan lehúzza vállam,
Eljön a perc — könnyem nem rejtem el...
Se itt, se ott — ne teljesüljön vágyam,
Találkozásunk mennyben sem jön el!

<1911 – 1912>

²¹ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 31-32.

²² Saját fordítás.

Рельсы²³

В некой разлинованности нотной
Нежась наподобие простынь —
Железнодорожные полотна,
Рельсовая режущая синь!

Пушкинское: сколько их, куда их
Гонит! (Миновало — не поют!)
Это уезжают-покидают,
Это остывают-отстают.

Это — остаются. Боль как нота
Высящаяся... Поверх любви
Высящаяся... Женою Лота
Насыпью застывшие столбы...

Час, когда отчаяньем, как свахой,
Простыни разостланы. — Твоя! —
И обезголосившая Сафо
Плачет, как последняя швея.

Плач безропотности! Плач болотной
Цапли... Водоросли — плач! Глубок
Железнодорожные полотна
Ножницами режущий гудок.

Растекись напрасною зарею
Красное, напрасное пятно!
...Молодые женщины порою

Sinek²⁴

Mint végtelen végvászón símasága,
— rajta sötétlő kottavonalak —
vasuti töltés bontódik a tájba,
hideg kékséggel metsző sín-szalag.

Puskin szavát: „Jaj hányan, hova, merre!” —
rég nem éneklük ezek a sinek.
Ezek csak elkigyóznak útra kelve,
csak hűtlenül, kihűlten fénylenek,

és itt maradnak. Egyre élesebben
zokog az éles fájdalom. Zokog
a szerelem fölött. Sorban, meredten,
távirópóznák, mint Lót-asszonyok.

Reménytelenség bont ezen az órán
ágyat, mint házasságszerző banya.
„Tiéd vagyok!” — Sír, mint egy masamódlány,
a hangjavesztett Sappho, egymaga.

Csendes sirás. Kócsag sirása. Szittyó
sirása. Nem-panaszoló fájdalom.
Mint éles olló, vászonba hasító,
fütyty nyisszan át a töltés-szalagon.

Hiába virradattá terjedezz szét,
vörös hiába-folt az ég alatt!
...Töltés végvászna. Fiatál menyecskék

²³ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 252.

²⁴ Marina CVETAJEVA, *Vándorló csillagok*, kiad. az Európa Könyvkiadó igazgatója, ford. RAB Zsuzsa, vál., szerk., PÓR Judit, Bp., 1965, 51.

Льстятся на такое полотно.

10 июля 1923

áhítanak meg ilyen vásznakat.

1923. július 10.

Rab Zsuzsa fordítása

Древняя тщета течет по жилам...²⁵

Древняя тщета течет по жилам,
Древняя мечта: уехать с милым!

К Нилу! (Не на грудь хотим, а в грудь!)
К Нилу — иль еще куда-нибудь

Дальше! За предельные пределы
Станций! Понимаешь, что из тела

Вон — хочу! (В час тупящихся вежд
Разве выступаем — из одежд?)

...За потустороннюю границу:
К Стиксу!..

7 октября 1923

Ősi hasztalanság ereimben...²⁶

Ősi hasztalanság ereimben,
álomban elmegyek kedvesemmel!

A Nílushoz! (Ne a peremére!)
Vagy — bárhová a közepébe.

Tovább! Az állomások legvégső
Határához! Értsd meg, testemből

El — vágyom! (De kihunyt álmaink
Percén levethetjük — ruháink?)

...A másik határ mögé szemközt a
Sztüxhöz!..

1923. október 7.

²⁵ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения, Поэмы, Драматические произведения, i. т.*, 268.

²⁶ Saját nyersfordítás.

Всё повторяю первый стих²⁷

«Я стол накрыл на шестерых...»

Всё повторяю первый стих
И всё переправляю слово:
— «Я стол накрыл на шестерых...»
Ты одного забыл — седьмого.

Невесело вам вшестером.
На лицах — дождевые струи...
Как мог ты за таким столом
Седьмого позабыть — седьмую...

Невесело твоим гостям,
Бездействует графин хрустальный.
Печально — им, печален — сам,
Непозванная — всех печальней.

Невесело и несветло.
Ах! не едите и не пьете.
— Как мог ты позабыть число?
Как мог ты ошибиться в счете?

Как мог, как смел ты не понять,
Что шестеро (два брата, третий —
Ты сам — с женой, отец и мать)
Есть семеро — раз я на свете?

Az első sort mondogatom²⁸

„Hat teríték az asztalon...”

Az első sort mondogatom,
s egy szót javítok át, csak egyet:
— „Hat teríték az asztalon...”
A hetediket elfeledted.

Hatosban szomorú a kép.
Az arcotok esőben ázik...
Egy ilyen asztal mellől épp
A hetedik miért hiányzik?

Szomorúak vendégeid,
a kristálykancsóból se ittak.
Búsulnak, s bús vagy már te is,
de legbúsabb, kit meg se hívtak.

Szomorú minden és rideg.
Nem esznek-isznak — szörnyű átok!
— E számot hogy feledheted?
Hogy lett hibás a számolásod?

Nem érted, fel se foghatod:
a hat (magad, a két fivéred,
apád, anyád és asszonyod)
hét lesz — hisz én e földön élek!

²⁷ Марина ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения и поэмы*, ред. Александр СОЛОВЬЕВ, Лидия СТЕПАНОВА, Алма-Ата, Жалын, 1988, 238-239.

²⁸ BAKA István *Művei: A XX. század orosz költészete*, kiad. BOMBITZ Attila, vál., jegyz., utószó SZŐKE Katalin, I-II, Szeged, Tiszatáj Alapítvány, 2008 (Műfordítások), 90-91.

Ты стол накрыл на шестерых,
Но шестерыми мир не вымер.
Чем пугалом среди живых —
Быть призраком хочу — с твоими,

(Своими)...

Робкая как вор,
О — ни души не задевая! —
За непоставленный прибор
Сажусь незваная, седьмая.

Раз! — опрокинула стакан!
И всё, что жаждало пролиться, —
Вся соль из глаз, вся кровь из ран —
Со скатерти — на половицы.

И — гроба нет! Разлуки — нет!
Стол расколдован, дом разбужен.
Как смерть — на свадебный обед,
Я — жизнь, пришедшая на ужин.

...Никто: не брат, не сын, не муж,
Не друг — и всё же укоряю:
— Ты, стол накрывший на шесть — душ,
Меня не посадивший — с краю.

6 марта 1941

Hat teríték az asztalon,
de nem készült el még a mérleg.
Rémalakom előoson —
élők — közöttetek — kísértet

leszek...

Lopakodó, szerény
— egy lélekhez sem érve! —, halkan
az ott-sincs terítékhez én
ülök, mint hetedik, hivatlan.

Most! — fellököm óvatlanul
poharam! — És minden kidöntve
— szem sója, sebnek vére —, hull,
folyik az abroszról a földre.

S — nincs sír! Nincs elválás se már!
Asztalodat visszavarázslom.
Mint lakodalmon a halál,
én élet voltam vacsorádon.

... Senkim: se báty, fiú, se férj,
se társ — korhollak mégis érte:
— Hat lélekre terítettél,
s engem nem ültettél — a szélre.

1941. március 6.

Baka István fordítása

Арсений Александрович
Тарковский

Arszenyij Alekszandrovics
Tarkovszkij

Стол накрыт на шестерых...²⁹

Hat tányér az asztalon...³⁰

Меловой да соляной
Твой Славянск родной,
Надоело быть одной —
Посиди со мной...

Szülőfölded mész és só
Szláv hazát adó,
Magányom fáj, s oly maró —
Veled volna jó...³¹

Стол накрыт на шестерых —
Розы да хрусталь,
А среди гостей моих
Горе да печаль.

Hat tányér az asztalon —
Rózsák és kristály,
Vendégeimre viszont —
Bánatfelhő száll.

И со мною мой отец,
И со мною брат.
Час проходит. Наконец
У дверей стучат.

Itt velem van az apám,
Bátyám is velem.
Egy óra. S az ajtómon
Kopogás terem.

Как двенадцать лет назад,
Холодна рука,
И немодные шумят
Синие шелка.

Úgy, mint tizenkét éve,
Hideg a kezed,
Susognak a régies
Sötétkék selymek.

И вино звенит из тьмы,
И поет стекло:
«Как тебя любили мы,
Сколько лет прошло!»

Cseng a bor a sötétben,
Dalol az üveg:
„Hogy szettünk régebben,
Mennyi év eltelt!”

²⁹ Арсений ТАРКОВСКИЙ, *Стихотворения*, сост. Татьяна ОЗЕРСКАЯ-ТАРКОВСКАЯ, вступ. стат. Кирилл КОВАЛЬДЖИ, примеч. Александр ЛАВРИН, Москва, Художественная литература, 1991 (Собрание сочинений в трех томах.), I, 371-372.

³⁰ BÓNA Éva, *A Gyász motívuma Marina Cvetajeva költészetében*, Első század, 2014/1, 239.

³¹ Saját fordítás.

Улыбнется мне отец,
Брат нальет вина,
Даст мне руку без колец,
Скажет мне она:

— Каблучки мои в пыли,
Выцвела коса,
И поют из-под земли
Наши голоса.

[1940]

Apám ajkán mosoly van,
Bort tölt ki bátyám,
Közben³² gyűrűtlen ujjal,
Némán szól hozzám:

— Cipőm sarkán sír pora,
Copfom holt virág,
A föld alól zeng tova
Hangunk: volt világ”.

1940

³² BÓNA Éva, *A Gyász motívuma Marina Cvetajeva költészetében*, Első század, 2014/1, 239. A folyóiratban megjelent tanulmányhoz képest ez egy javított fordítás.

**Марина Ивановна
Цветаева**

Пожирающий огонь — мой конь!³³

Пожирающий огонь — мой конь.
Он копытами не бьет, не ржет.
Где мой коньдохнул — родник не бьет,
Где мой коньмахнул — трава не растет.

Ох, огонь — мой конь — несытый едок!
Ох, огонь — на нем — несытый ездок!
С красной гривой свились волоса...
Огневая полоса — в небеса!

1 августа 1918

**Marina Ivanovna
Cvetajeva**

Tűz az én paripám — perzselő!³⁴

Tűz az én paripám — perzselő.
Hallgat, s patájában nincs erő.
Hol szusszan — forrás nem tör elő,
Hol int egyet — ott fű sose nő.

Ó, én — telítetlen — tűzparipám!
Óh, éhes utas — tűz van — a hátán!
Hajam vörös sörénnyel egyesül...
Tűzcsóvaként — az égbe felrepül!

1918. augusztus 1.

³³ ЦВЕТАЕВА, *Стихотворения*, 140-141.

³⁴ Saját fordítás.